

Келісілді:

«№7 Атырау қалалық емханасы»
ШЖҚ КМК кәсіподақ комитетінің
төрайымы Мадиева С.А.
« 28 » 2019ж

Келісілді:

«№7 Атырау қалалық емханасы»
ШЖҚ КМК
директоры Айдаралиев С.Ж.
« 28 » 2019ж

ЭТИКА КОДЕКСІ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Этика кодексі (одан әрі — Кодекс)
2. Осы Қазақстан Республикасының Кодексі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі» 2009 жылғы 18 қыркүйектегі Кодекс «Азаматтық қызмет туралы», 1999 жылғы 23 шілдедегі Қазақстан Республикасының (мемлекеттік қызметкерлердің қызмет этикасы) мемлекеттік қызметкерлердің ар-намыс Кодексіне сәйкес әзірленген, Қазақстан Республикасының Заңы 1998 жылы 2 шілдедегі «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» моральдық және этикалық стандарттар бойынша қабылданды.
3. Кодекс денсаулық сақтау ұйымының тұлғааралық қарым-қатынастарын реттеуге арналған және адамдардың бірлескен іс-шараларына моральдық пікір қалыптастырады.
4. Кодекстің міндеттері:
 - қоғамда ұйымға немесе мамандыққа деген оң көзқарас қалыптастыру;
 - әріптестер мен науқастардың әдепті мінез тобына қарай әрбір қызметкерге көмектесу;
 - қоғамның құқығын, қадір-қасиетін, жеке тұлғаның және халықтың денсаулығын қамтамасыз ету;
 - қоғамның алдында медицина қызметкерінің жоғары моральдық жауапкершілігін анықтау
5. Осы Кодексте мынадай негізгі ұғымдар қолданылады:
 - 1) «медицина қызметкері» — жоғары білім және (немесе) арнаулы орта медициналық білімі бар мамандар;
 - 2) «Өмір және адамның денсаулығы» — науқастардың негізгі, іргелі құндылықтары.
6. Медицина қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық сақтау және медициналық көмек, дәрігер анты гуманизм және мейірімділік принциптері бойынша реттеледі.

2. ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

8. Өз қызметінде медициналық қызметкерлердің міндеттері:

- 1) қолда бар ресурстардың шеңберінде олардың біліктілігі, лауазымдық нұсқаулықтарға және лауазымдық міндеттерге сәйкес, оның ішінде моральдық қызмет сапасы мен қауіпсіз медициналық көмекпен қамтамасыз ету үшін жауапты;
- 2) жынысына, жасына, нәсіліне, ұлтына, тұрғылықты жері, әлеуметтік мәртебесі, діни немесе саяси нанымына, сондай-ақ басқа да медициналық емес факторларға қарамай медициналық көмек көрсету;
- 3) үздіксіз кәсіби білім мен қабілетті, дағдылары;
- 4) медициналық қоғамдастықта тазалықты сақтау, туралықпен әріптестердің қателіктерін өз қателігіндей талдау;
- 5) тәжірибеде арсыз және білімі саяз мамандардың әрекетіне, және де науқастың денсаулығына зиян келтіретін әрекеттерге кедергі қою;
- 6) қызметкерлерді кемсіту іс-әрекеттерін болдырмау үшін, оның мүдделерін қорғауға, емхананың әкімшілігі жауапкершілікке алады;
- 7) науқастың құқығының қорғалуын, бостандығын және заңды мүдделерінің қорғалуымен қамтамасыз ету;
- 8) жұмыс уақытын, өзінің қызметтік міндеттерін адал, туралықпен орындап, және сапалы еңбек тәртібін сақтауды қадағалау;
- 9) мақсатқа жету үшін ең үздік және үнемді тәсілді пайдалануға, жоғары кәсіби жұмыс үшін барлық күш-жүгерін, сеніп тапсырылған мемлекеттік мүлікке ұқыпты қарау;
- 10) оның көзқарасы мен жеке мінез-құлқынына, ұжымда тұрақты жағымды моральдық-психологиялық ахуалға жәрдемдесу;
- 11) қызметтік міндеттерін атқару кезеңінде киім киюдің белгіленген іскерлік стилін ұстану;
- 12) басқа қызметкерлердің тарапынан қызметтік этика нормаларын бұзу фактілерін болдырмау және жолын кесу;
- 13) жеке пайдасы үшін қызметтік ақпаратты қолдануға мүмкіндік бермеу;
- 14) денсаулық сақтау қызметкерлері қажетсіз тәуекелге пациентті душар етпеуі тиіс, және, әсіресе, адамгершілік мақсаттарда өз білімдерін пайдалануы керек.
- 15) дәрігер емдеу және алдын алу шаралары туралы шешім қабылдағанда науқастың құқығын құрметтеуі тиіс. Емдеу үшін ерікті келісімді дәрігер әдетте науқаспен жеке әңгіме кезінде алады. Бұл келісімдегі емдеу тәсілдері мен оларды пайдалану салдары, атап айтқанда ықтимал асқынулар және

баламалы емдеу жолдары жайында науқас хабардар болуы керек. Науқастың келісімінсіз профилактикалық-емдеу шаралары тек оның барабар жағдайды бағалауға қабілетсіздігі, өмірі мен денсаулығына қауіп төнген жағдайда ғана рұқсат етіледі. Мұндай жағдайларды ұжыммен ақылдасып шешкен жөн. Психикалық ауруға шалдыққан адамдарды емдеуді дәрігер ҚР Заңымен басшылыққа алу керек.

16) осылар бойынша қажетті шаралар қабылдау уақытында, өтініштерін карау кезінде төрешілдік пен сөзбұйдаға салу көріністеріне жол бермеңіз.

17) оның іс-әрекеттері мен шешімдерін, қоғамның әл-ахуалынан сын беруге, сын қудалауға жол бермеу үшін, оны улайтындарға, кемшіліктерді түзетуге және олардың кәсіби қызметін жақсарту үшін сындарлы сын пайдалануға болмайды.

18) оның іс-әрекеттерінен күтпеген асқынулар нәтижесінде медициналық кәсіби қателіктер кеткен жағдайда, ол, аға әріптесін немесе бөлім басшылары және олар болмаған жағдайда, ол жұмыс істейтін мекеме әкімшілігіне науқасты хабардар ету, және шұғыл түде қателіктің теріс салдарын жою үшін олардың міндетті нұсқауларын күтпей-ақ іске кірісу. Аурудың алдын алу үшін қажет болса, басқа мамандарды тарту, кеткен қателіктер туралы, оларды хабардар ету, немесе кез келген асқынулардың шешу.

9. Денсаулық сақтау мамандарының заңсыз іс-әрекеттері:

1) Қорлау мақсатында өз білімі мен мүмкіндіктерін пайдалану;

2) Денсаулық шараларын қолдану немесе оларды жоққа шығару үшін жеткілікті негіздер жоқ;

3) Пациентті жазалау үшін медициналық әдістерді қарсы пайдалану, және үшінші тұлғаның мүддесі үшін қолдануға;

4) оның, философиялық, діни және саяси көзқарастарын науқастқа қолдануға;

5) Үшінші адамның науқастың денсаулығына, адамгершілігіне, денесіне әдейі немесе абайсызда залал келтіру іс-әрекеттеріне бей-жай қаралады;

6) алдын ала қате түсінік, кәсіби емес себептер медицина қызметкерінің диагностикалауы мен емдеуіне әсер етпеуі керек;

7) ұсынылған ақылы медициналық қызметке науқастың бас тартуы, медициналық көмектің сапасының, түрлерінің, көрсетілетін көмектің көлемінің азаюына, және ҚР-ның Заңында көрсетілетін ақысыз медициналық көмектің сапасына кері әсерін тигізбеуі керек;

8) науқастарға және науқастардан сыйлықтар алу жағымсыз, ол науқастарда сыйлық бермесе өздеріне жеткілікті қамқорлық көрсетпейді деген ой қалыптастырады. Сыйлықтар қызмет көрсетумен қабылдануы немесе алмастырылмауы керек. Сыйлықтарды қолма-қол ақша немесе бағалы заттар түрінде алуға тиым салынады;

9) медицина қызметкері препаратты компания логотипі немесе бренд атауын денсаулық сақтау ұйымы объектілерін, медициналық құрылғыға олардың ұсынылған есірткі пайдалану мақсатында өндірушілер мен дәрі-дәрмек дистрибьюторларынан ынталандыру қабылдамауы қажет.

10) медицина қызметкері науқастың эмоционалдық жағдайын пайдаланып, оның жұмысының мақсаттары, сондай-ақ бопсалау және пара үшін, олармен меншік мәмілелерді жасасуға құқығы жоқ.

11) медициналық қызметкер емді тағайындау барысында төменгі бағадағы дәрілік заттарды, медициналық құрылғылардың, болуы туралы пациенттен ақпаратты жасыру, соның ішінде дәрілік заттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдарды, пайдалану туралы пациентке жалған, толық емес немесе жаңылыстыратын ақпаратты беруге құқығы жоқ.

3.МЕДИЦИНА ҚЫЗМЕТКЕРІ МЕН НАУҚАСТАР АРАСЫНДАҒЫ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАР

10. Медицина қызметкері науқасқа және оның отбасына мұқият және шыдамды қатынаста болуы, науқастың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге міндетті. Науқастың қатал және төзгісіз емдеу, адамдық қадір-қасиетін, сондай-ақ кез-келген артық көріністер немесе дұшпандық кез келген артық көріністерге, намысын қорлауға жол берілмейді.

11. Медицина қызметкері науқастарының туыстарына және жақындарына алаңдаушылықпен қарауы керек, бірақ жеке кәсіби себебі болмаса науқастың және оның отбасының жеке істеріне араласпауы керек.

12. Медицина қызметкері бостандығы мен науқастың қадір-қасиетін ең төменгі ықтимал шектеулер болған кезде де медициналық көмек көрсетуі керек.

13. Пациент-қоғам, пациент - отбасы және т.б. арасында қақтығыс пайда болған кезде, медицина қызметкері пациенттің мүддесін қорғауы керек, егер оның таңдауы пациенттің өзіне және қоғамға тікелей зиянын келтірмесе.

14. Пациент медицина қызметкеріне, оның барлық өзі жайындағы жеке ақпараттарды сақтайтынына сенуіне құқылы. Медицина қызметкері пациенттің рұқсатынсыз және оның заңды өкілінің рұқсатынсыз науқасты емдеу және тексеру нәтежиелерін медициналық көмектеуі сұрауымен қоса таратуға құқығы жоқ.

15. Медицина қызметкері медициналық ақпараттардың жариялануын болдырмау жөнінде шаралар қабылдауға тиіс. Науқастың қайтыс болуы медициналық құпияның міндеттемелерінен босатпайды. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда ғана, медициналық құпияны жария ету жол беріледі.

16. Пациент өз денсаулығы жай-күйі туралы толық хабардар болуға құқығы бар, бірақ ол одан бас тартуға немесе сіз оның денсаулығының мәртебесін хабарлауға болатын адамды анықтауға болады.

17. Ақпарат оған елеулі зиян келтіруі мүмкін деп пайымдауға келелі себептер бар жағдайларда науқастан жасырын болуы мүмкін. Алайда, науқас талап еткен жағдайда, дәрігер егжей-тегжейлі барлық ақпаратты оған беруге міндетті. Болжам науқас үшін қолайсыз болса, онда ол өмірін жалғастыру үшін үміт қалдырып, сыпайы және абайлап оны хабардар ету қажет.

18. Науқас саналы өз келісімін білдіру мүмкіндігі болмаса, ол пациенттің тұрақты қорғаншы заңды өкіліне немесе адамы білдіруі керек.

4. ДӘРІГЕРЛІК ҚҰПИЯ

19. Әрбір науқас жеке құпиялылығын сақтауға құқылы, және оны дәрігер де сақтауы керек, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы тартылған өзге қызметкерлер де, тіпті науқас қайтыс болғаннан кейін де, сондай-ақ пациенттің өзі нұсқаулық берсе де сақтауы керек.

20. Құпия емдеу және емдеу алынған барлық ақпараттар науқасты емдеу барысында және онымен хабар алмасқанда таралады (диагностика, емдеу, болжау, және т.б.).

21. Науқас жайындағы медициналық ақпарат мынадай жағдайда құпия болмауы мүмкін:

— пациенттің жазбаша келісімімен;

— Сұрау, тергеу, қылмыстық қудалау және сот талқылауы органдарының дәлелді өтініші бойынша;

— Құпия айтарлықтай пациенттің және (немесе) басқа да адамдардың (қауіпті жұқпалы аурулар) денсаулығына және өміріне қауіп төндіретін болса;

— Кәсіби қажет болып, емдеуге басқа мамандардың қатысуы болған жағдайда талап етіледі.

22. Студенттер мен дәрігерлерді оқыту, ғылыми-зерттеу процесінде дәрігерлік құпия сақталуға тиіс. Науқасты көрсету тек оның келісімімен ғана болуы мүмкін.

5. МЕДИЦИНАЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚАРЫМ ҚАТЫНАСТАРЫ

23. Медициналық жұмыскерлердің арасындағы қарым-қатынасы өзара сыйластықпен, сенімділікпен және науқастың қызығушылығымен ерекшеленеді.

24. Медициналық жұмыскерлердің әріптестерімен өзара қарым-қатынасы адал, әділ, мейірбан, салмақты және де олардың білімі мен алған тәжірибесіне сыйластықпен қарау керек, сонымен қатар әрқашан өз тәжірибелерімен білімдерін жеткізе білу керек.

25. Басшылықтың моралдік құқығы өзге медициналық жұмыскерлерден жоғарғы кәсіби біліктілікті және адамгершілікті талап етеді.

26. Әріптестің мекен-жайына сын айту дәлелді және тіл тигізбейтіндей болу керек. Сынға жеке тұлға емес, кәсіби әрекеттер жатады. Өзінің беделін көтеремін деген ойда әріптесінің сенімінен шығуға жол бермеу. Медициналық жұмыскер өзінің әріптесі жайлы науқастар мен оның туыстарының алдында теріс пікір айтуға құқығы жоқ.

27. Медициналық жұмыскер әріптестерімен одан қандай қарым-қатынасты күтсе, сондай қарым-қатынаста болу керек.

28. Медициналық жұмыскер басқа дәрігердің кәсіби біліктілігін барлық ортаға күмәнмен немесе өзге де бейнелермен сенімін жоюға құқығы жоқ.

29. Қиын сәттерде дәрігер өзінің әріптестеріне ақыл-кеңесін және инабаттылығын білдіру керек. Емдеу уақытында барлық жауапкершілік дәрігердің мойнына жүктеледі, ескертулерден немесе ұсыныстардан бас тартуына болады, науқастардың мүдделерін үнемі қадағалау арқылы. Дәрігер науқастарды басқа әріптестерінен өзіне шарт қою арқылы ауыстыруына болмайды.